

Evropski raziskovalni prostor 2022-2024

Sergej Možina, ERA Forum

2. spletni posvet Platforme znanja: »ERAvolucija«, 16. 6. 2022

Kaj je ERA?

- Koncept predlagala Evropska komisija leta 2000
- Člen 179(1) PDEU: „Cilj Unije je okrepiti njene znanstvene in tehnološke temelje z oblikovanjem Evropskega raziskovalnega območja, v katerem raziskovalci, znanost in tehnologija prosto krožijo ...“
- Člen 182(5) PDEU: „Kot dopolnitev dejavnostim, načrtovanim v večletnem okvirnem programu, Evropski parlament in Svet [...] določita potrebne ukrepe za vzpostavitev Evropskega raziskovalnega območja.“

Policy Agenda ERA 2022-2024

Pakt za R&I

16 prioritet ERA

Policy Agenda ERA

20 Ukrepov ERA

Forum ERA

Ukrep 1
OZ/EOSC

Ukrep 3
Ocenjevanje

Ukrep 13
VŠ institucije

Ukrep ...

Ukrep 20
Vlaganja

Drugi
ukrepi

Ukrepi ERA 1-4: odprta znanost

1

Omogočiti odprto izmenjavo znanja in ponovno uporabo rezultatov raziskav, tudi z razvojem evropskega oblaka za odprto znanost (**EOSC**)

2

Predlagati zakonodajni in regulativni **okvir EU o avtorskih pravicah in podatkih**, ki bo primeren za področje raziskav

3

Napredovati pri **reformi sistema ocenjevanja** raziskav, raziskovalcev in raziskovalk ter institucij za izboljšanje njihove kakovosti, uspešnosti in učinka

4

Spodbujati privlačne in trajnostne **raziskovalne poklicne poti**, uravnoteženo kroženje talentov ter mednarodno, transdisciplinarno in medsektorsko mobilnost po vsem ERA

Ukrepi ERA 5-9

5

Spodbujati **enakost spolov**
in vključenost, ob
upoštevanju Ljubljanske
deklaracije

6

Poglobiti ERA z zaščito
akademske svobode v
Evropi

7

Nadgraditi smernice EU za
boljšo **valorizacijo znanja**

8

Krepiti trajnostnost,
dostopnost in odpornost
raziskovalnih infrastruktur
v ERA

9

Spodbujati pozitivno okolje in
enake konkurenčne pogoje
za **mednarodno**
sodelovanje na podlagi
vzajemnosti

Ukrepi ERA 10-14: Zeleni prehod in digitalna preobrazba

10

Zagotoviti, da bodo **misije in partnerstva** EU na področju raziskav in inovacij ključno prispevali k ERA

11

ERA za **zeleno preobrazbo**

12

Pospešiti zeleni/digitalni prehod ključnih evropskih **industrijskih ekosistemov**

13

Krepiti vlogo **visokošolskih ustanov**, da bi se razvijale v skladu z ERA in v sinergiji z evropskim izobraževalnim prostorom

14

Približati znanost državljanom in državljankam

Ukrepi ERA 15-17: Razširjanje odličnosti

15

Vzpostaviti **regionalne in nacionalne ekosisteme** na področju raziskav in inovacij za izboljšati regionalni/nacionalni odličnost in konkurenčnost

16

Izboljšati **dostop do odličnosti** po vsej EU

17

Okrepiti strateške **zmogljivosti evropskih javnih organizacij**, ki izvajajo raziskave

Ukrepi ERA 18-20: Koordinacija in spremljanje

18

Olajšati **pripravo nacionalnega postopka ali orodja politike ERA** za opredelitev tekočih ali načrtovanih ukrepov kot prispevek k izvajanju ERA

19

Vzpostaviti učinkovit in uspešen **mehanizem spremljanja ERA**

20

Podpreti prednostno razvrščanje, usklajevanje in **usmerjanje naložb in reform** na področju raziskav in inovacij

Izbira Ukrepov ERA

- Sklepi Sveta 26. 11. 2021: „Ukrepi ERA so opredeljeni [...], pri njihovem dejanskem izvajanju pa bi morala biti izpolnjena naslednja merila: [...] zavezanost: zajamčiti zavezanost vsaj polovice držav članic Unije“

EXPLANATORY DOCUMENT

Deepening the ERA through protecting academic freedom in Europe – Action 6	
Contact point: Claudio FATTORETTO (A.3), Slaven MISLJENCEVIC (A.3), Dario CAPEZZUTO (A.3)	
1. Description	<p>What does the action consist of? Explanation of the problems being addressed, the means used, the objectives to be achieved. Are certain actions already ongoing? Interplay with other actions or policies (EU or national).</p> <p>Action 6 consists of two main strands:</p> <ol style="list-style-type: none"> Facilitate the development of a policy approach to safeguard academic freedom in Europe Supporting HEIs, RPOs and RTOs in recognising and tackling R&I foreign interference. <p><u>Facilitate the development of a policy approach to safeguard academic freedom in Europe</u></p> <p>Academic freedom and freedom of scientific research are safeguarded by art. 13 of the Charter of Fundamental Rights of the EU and defined, respectively, in the annex to the November 2020 EHEA Rome Ministerial Communiqué and in the Bonn Declaration on Freedom of Scientific Research adopted in October 2020.</p> <p>The importance of these concepts have been widely recognised in important European documents such as the Pact for R&I in Europe and the new European strategy for universities.</p> <p>However, in order to better protect academic freedom in Europe, there is a need to develop policies and tools to support HEIs, RPOs, RTOs and individuals.</p> <ol style="list-style-type: none"> Updated and clear data on the status of, and on threats to, academic freedom in Europe is crucial. This is why the main tool that needs to be developed is a <i>European monitoring system on</i>

Action 17: RESEARCH MANAGEMENT INITIATIVE – Enhancing the strategic capacity of Europe’s public research performing and funding organisations
Member State/associated country/stakeholder ¹ :
Lead entity at national level and contact person ² : [Indicate the organisation, name, position, e-mail address.]
<p>The action includes the following types of activities: [These are examples of activities, in which the country or organisation could participate in. For more detailed information, including the objectives, please refer to the explanatory document(s) of this action.]</p> <ul style="list-style-type: none"> • RECOGNITION: Appointing a representative to a task force of experts to define the needs for research management and contribute to professionalisation • UPSKILLING: Funding (or continuation of existing support or contribution in kind) at national level for training projects, courses, programmes, or other initiatives contributing to research managers upskilling • NETWORKING: Funding (or continuation of existing support or contribution in kind) to (continue to) support a national network of research managers, notably addressing needs of early-stage research managers • CAPACITY BUILDING: Complementary funding to enable cross-border staff exchange of research managers, notably for early-stage careers
<p>Comments, planned or ongoing activities regarding the implementation of the action¹: [Activities at the level of countries or organisations can be shared in this box. The activities could include national measures (e.g., reforms, initiatives, studies), the participation in EU-level activities, which are described in the explanatory document, and the engagement in transnational activities with other Member States, associated or third countries. Moreover, any other comments can be added.]</p>

Predhodna izbira MIZŠ

1 odprta znanost & EOSC	2 podatkovna zakonodaja	3 reforma ocenjevanja	4 raziskovalne kariere	5 enakost spolov
6 akademska svoboda	7 valorizacija znanja	8 raziskovalne infrastrukture	9 mednarodno sodelovanje	10 misije in partnerstva
11 zelena preobrazba	12 industrijski ekosistemi	13 visokošolske institucije	14 znanost državljanov	15 regionalni ekosistemi
16 dostop do odličnosti	17 upravljanje raziskav	19 spremljanje ERA	20 vlaganja in reforme	

Uresničevanje Ukrepov ERA

- Koordinacija v Forumu ERA vs. ustanovitev pod-skupin
- Odgovornost držav, Komisije, deležnikov
- Dvostranski dialogi EK:DČ
- Sistem spremljanja

Ukrepi brez podpore ali brez SI?

- Pregled nad aktivnostmi preko Platforme ERA in poročanja v Forumu
- Možnost naknadne vključitve
- Pripravljalne aktivnosti, revizije Policy agende

Sodelovanje deležnikov

- ERA Forum: enakopravna vključenost 7 skupin deležnikov
 - univerze
 - inštituti
 - agencije, ki financirajo raziskave
 - tehnološka podjetja
 - raziskovalci posamezniki
 - Akademije
 - raziskovalne infrastrukture
- „Platforma znanja“

1. Ali predlagani Ukrepi ERA ustrezno naslavlajo glavne izzive raziskovalne in inovacijske politike in vseh njenih deležnikov? Bi katerega še posebej izpostavili kot nujnega tudi za sodelovanje Slovenije?
2. Kako bi lahko sami sodelovali v uresničevanju ukrepov ERA, ki jih vidite kot najbolj zanimive za vas?